

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-33-02, факс: (044) 206-31-07

E-mail: info@merpr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

від _____ 20 _____ р. № _____

На № 04-15/11-2020/94271 від 02.07.2020 р.

**Комітет Верховної Ради України з
питань екологічної політики та
природокористування**

Про надання інформації

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів на лист Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування щодо підготовки засідання з питання наслідків паводків та підтоплення населених пунктів, територій, сільськогосподарських угідь і виробничих об'єктів, які відбулись в західних областях України надає інформаційно-аналітичні матеріали з порушеного питання та пропозиції щодо шляхів його вирішення (додається).

Електронна версія інформаційно-аналітичних матеріалів надіслана на електронні адреси: yarmolenko@v.rada.ua та voitovych@rada.gov.ua.

Додаток: зазначене на 3 арк. в 1 прим.

**Заступник Міністра з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації**

Руслан СТПЛІЕЦЬ

206 31 76, 206 31 36

UB Міністерство захисту
довкілля та природних
ресурсів України
№5/6-50/343-20 від
08.07.2020

арк.1

**Інформаційно-аналітична довідка
про наслідки стихійного лиха, яке сталося
протягом червня 2020 року на території Івано-Франківської, Закарпатської
та Чернівецької областей**

1. Причини виникнення стихійного лиха.

Прикарпатський та Закарпатський регіони, на території яких формуються басейни річок Дністер, Тиса, Прут і Сірет, знаходяться в зоні розвинутої зливної діяльності атмосфери і відповідно зоні підвищеного ризику щодо виникнення водних стихій та проявів їх шкідливої дії, що спричиняє різні за масштабами, у тому числі й катастрофічні затоплення, підтоплення і перезволоження територій, ураження інженерних інфраструктур та комунікацій з руйнівними наслідками.

До основних факторів формування паводків сьогодні можна віднести:

- мінлива гідрометеорологічна (синоптична) ситуація та морфологічна будова русел гірських річок (нерівномірність розподілу стоку в часі – за 3 – 4 місяці весни і літа по території протікає близько 70% річного річкового стоку);
- значна кількість опадів вище норми, велика інтенсивність і тривалість, що спричиняють насичення ґрунту вологою і зменшення його водопоглинальної здатності та водопроникності;
- суцільні рубки лісів на схилах. Коли вирубуються не окремі дерева, а цілі пласти, що призводить до руйнування шару лісового опаду (підстилки) та втрачання здатності у рослинності утримувати воду. Трелювання зрубаної деревени створює волокнисті, які у майбутньому перетворюються на ривчаки;
- неконтрольована господарська діяльність та забудова територій водоохоронних зон та прибережних захисних смуг річок;
- велика швидкість стікання води внаслідок значної крутизни схилів, близького залягання водонепроникних гірських порід;
- захаращення русел річок побутовим сміттям та кущовою і деревною рослинністю.

2. Причини руйнування захисних споруд та затоплення населених пунктів, сільськогосподарських угідь і інших об'єктів.

Населення, що проживає уздовж річок, зазнає значних матеріальних та моральних втрат від паводків і перебуває в постійному напруженні. Це стосується навіть тих населених пунктів, де вже є протипаводкові гідротехнічні споруди.

Інженерні споруди, які забезпечують захист від паводків (дамби, берегоукріплення, прокопи, водосховища, ставки, осушувальні системи тощо), не завжди дають надійний захист, оскільки більша частина з них побудовані в середині 1970-х років для вирішення локальних проблем та запроектовані для інших умов проходження паводків. Отже, вони не складають єдиного

протипаводкового комплексу на території цих регіонів. У результаті мають місце переливи води через дамби та їх руйнування.

Також, через нестачу коштів на здійснення експлуатаційних заходів та догляду, з кожним роком знижується надійність споруд, що призводить до їх руйнувань та додаткових витрат з державного бюджету на ліквідацію наслідків шкідливої дії вод.

Основні причини:

- недостатня кількість існуючих водозахисних протипаводкових споруд;
- невідновлені в повному обсязі протипаводкові споруди після паводків минулих років;
- неконтрольована господарська діяльність на території водоохоронних зон та на прибережних захисних смуг річок;
- забудова в зонах можливого затоплення та заплавах річок;
- недостатні заходи з догляду за річками та їх водозбірною територією на рівні місцевих органів влади (очищення потічків каналів від замулення та засмічення);
- відсутність коштів для проведення експлуатаційно-ремонтних робіт на на водогосподарських об'єктах;
- проектні відмітки існуючих водозахисних дамб за зміни різних умов не забезпечують надійного захисту, внаслідок чого відбувається перелив паводкових вод через тіло дамби на задамбову територію;
- утворення в руслах річок островів та наносів, внаслідок чого зменшується пропускна здатність русел та змінюються основні руслові потоки.

3. Дії водогосподарських організацій щодо попередження затоплення територій під час стихійного лиха та руйнування захисних споруд.

Для оперативної організації робіт з запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на водогосподарських об'єктах, Дністровське БУВР, БУВР Тиси та БУВР Пруту та Сірету було переведено в режим цілодобового чергування для моніторингу гідротехнічної ситуації на водогосподарських об'єктах. Здійснювалася постійна взаємодія з кризовим центром Держводагентства, управліннями ДСНС, комісіями ТЕБ і НС обласних державних адміністрацій та місцевими органами самоврядування.

Для виконання аварійно-відновлювальних робіт на території трьох областей були задіяні 93 чол., 30 одиниць техніки, використано аварійний запас основних матеріалів. Усього на ліквідацію наслідків паводку водогосподарськими організаціями було витрачено 1,08 млн. гривень.

Крім цього, залучалася техніка, матеріальні ресурси сторонніх організацій, органів місцевого самоврядування та місцевих жителів населених пунктів.

Завдяки проведеній роботі вдалося значно зменшити обсяги руйнування захисних споруд та завданих збитків населеним пунктам, с/г угіддям, об'єктам інфраструктури.

5. Обсяги та аналіз завданих збитків водогосподарській інфраструктурі (пошкодження споруди/затоплення території).

Під час проходження паводку зазнали пошкоджень та руйнувань 100 водогосподарських об'єктів, на відновлення яких необхідно понад 376,5 млн. гривень, з яких 22 об'єкти потребують проведення невідкладних аварійно-відновлювальних робіт на суму 92 млн. гривень, а саме:

- на території Івано-Франківської області всього пошкоджено 43 об'єкти, вартість відновлення - 186,6 млн. гривень. Потребують проведення невідкладних аварійно-відновлювальних робіт 8 об'єктів на суму 50 млн. гривень;

- на території Закарпатської області всього пошкоджено 26 об'єктів, вартість відновлення - 58,8 млн. гривень. Потребують проведення невідкладних аварійно-відновлювальних робіт 7 об'єктів на суму 15 млн. гривень;

- на території Чернівецької області всього пошкоджено 31 об'єкт, вартість відновлення - 131,1 млн. гривень. Потребують проведення невідкладних аварійно-відновлювальних робіт 7 об'єктів на суму 27 млн. гривень.

У результаті пошкоджень та руйнувань захисних споруд було підтоплено та затоплено 44 населених пункти та понад 3,3 тис. га сільськогосподарських угідь, чим завдано збитків населенню та економіці областей орієнтовно на суму 218,6 млн. гривень.

Кошти на виконання невідкладних аварійно-відновлювальних робіт у сумі 92 млн. гривень виділені Держводагентству відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 липня 2020 р. № 811-р.

6. Обсяги та аналіз ймовірних збитків у разі руйнування захисних споруд, які виконали свою захисну функцію під час проходження стихійного лиха.

Під час пропуску червневого паводку на території Івано-Франківської, Закарпатської та Чернівецької областей, завдяки наявності протипаводкових захисних споруд, забезпечено захист від підтоплень та затоплень 383 населених пунктів та 47,8 тис. га сільськогосподарських угідь.

У разі руйнування цих захисних споруд, які знаходяться на балансі водогосподарських організацій, ймовірний обсяг завданих збитків, за прогнозними розрахунками, міг би сягнути 3722,5 млн. гривень, а саме:

- Івано-Франківська область — 2263,2 млн. гривень;

- Закарпатська область — 424 млн. гривень;

- Чернівецька область — 1035,3 млн. гривень.